

“โรคเมดิออยส์ หรือ โรคไช่ดิน”

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

เตือนระวัง! โรคเมลิออยด์ (โรคไช่ดิน)

พบมากในฤดูฝน

เป็นโรคติดต่อแบคทีเรียที่อยู่ในดินและน้ำ สามารถพบได้ทั่วประเทศไทย

เกิดจาก

ผู้ป่วยติดเชื้อมาจากการสัมผัสดินและน้ำเป็นเวลานาน หรือบริโภคน้ำไม่สะอาดที่ปนเปื้อนเชื้อเข้าไป

เข้าสู่ร่างกาย

- ทางผิวหนัง
- การรับประทานอาหาร
- หายใจเอาฝุ่นดินที่มีเชื้อเข้าไป

กลุ่มเสี่ยง

- ผู้มีโรคประจำตัว เช่น โรคเบาหวาน โรคไต โรคหัวใจหรือโรคตับ และภูมิคุ้มกันบกพร่อง

- ผู้ที่ประกอบอาชีพที่สัมผัสกับดินและน้ำเป็นเวลานาน เช่น ทำนา

อาการ

มีไข้สูง ไอ และอาจพบแผลผิวหนังตามร่างกาย

วิธีป้องกัน

- สวมรองเท้าบูทเมื่อต้องลุยน้ำหรือขุดดิน
- ดื่มน้ำสะอาดหรือน้ำต้มสุก
- ทำความสะอาดร่างกายทันทีหลังมีการสัมผัสน้ำและดิน

หากมีไข้สูง เป็นเวลานานเกิน 3 วัน หรือเกิดแผลผิวหนังตามร่างกาย ควรรีบไปพบแพทย์

ข้อมูล ณ วันที่ 7 ตุลาคม 2565

ที่มา : กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
Bureau of Food, Communication and Health Behavior Development

สายด่วน
กรมควบคุมโรค
1422

โรคใหม่ ต้องระวัง

เสียชีวิตแล้ว 5 ราย

โรคไช่ดิน หรือ โรคเมลิออยด์

พบมากในฤดูฝน

เป็นโรคติดต่อแบคทีเรียที่อยู่ในน้ำและดิน

ที่มาข้อมูล : กรมควบคุมโรค

โรงพยาบาลตรังแพทย์ ตัง
WATTANAPAT HOSPITAL TRANG

เดือนเกษตรกร และประชาชนที่อยู่ในพื้นที่น้ำท่วม หรือผู้ที่ทำงานสัมผัสดินและน้ำโดยตรง ไม่ควรเดินลุยน้ำด้วยเท้าเปล่า หรือแช่น้ำเป็นเวลานานเพื่อป้องกันโรคเมลิออยด์ หรือโรคไข้ดิน ซึ่งเป็นโรคติดเชื้อแบคทีเรียที่พบได้ทั่วไปในดิน น้ำ นาข้าว ท้องไร่ แปลงผัก สวนยาง และบ่อน้ำ หากต้องทำงานสัมผัสกับดินและน้ำที่เปียกชื้นเป็นเวลานาน หรือมีบาดแผลขีดข่วน ควรสวมรองเท้าบูทเพื่อป้องกัน เมื่อเสร็จภารกิจให้รีบอาบน้ำชำระร่างกายด้วยสบู่และน้ำสะอาดทันที และหากมีไข้สูงติดต่อกันเกิน 5 วัน ควรรีบพบแพทย์

โรคเมลิออยด์ หรือโรคไข้ดิน เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย เบอริโคเตอเรีย สูดัมลิลิอา พบได้ทั่วไปในดิน น้ำ นาข้าว ท้องไร่ แปลงผัก สวนยาง ทั่วทุกภาคในประเทศไทย เชื้อเข้าสู่ร่างกายได้ 3 ทาง คือ 1.การสัมผัสน้ำหรือดินที่มีเชื้อปนเปื้อน 2.ดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารที่ปนเปื้อนเชื้อเข้าไป 3.สูดหายใจเอาฝุ่นจากดินที่มีเชื้อเจือปนอยู่เข้าไป หลังติดเชื้อประมาณ 1-21 วันจะเริ่มมีอาการเจ็บป่วย แต่บางรายอาจนานเป็นปี ขึ้นอยู่กับปริมาณเชื้อที่ได้รับและภูมิคุ้มกันของแต่ละคน อาการของโรคนี้อาจไม่มีลักษณะเฉพาะ จะมีความหลากหลายคล้ายโรคติดเชื้ออื่นๆ หลายโรค เช่น มีไข้สูง มีฝีที่ผิวหนัง มีอาการทางระบบทางเดินหายใจ อาจติดเชื้อเฉพาะที่ หรือติดเชื้อแล้วแพร่กระจายทั่วทุกอวัยวะและเสียชีวิตได้

สถานการณ์โรคเมลิออยด์ในประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 31 กรกฎาคม 2567 มีผู้ป่วยโรคเมลิออยด์ 2,041 ราย มีผู้เสียชีวิต 60 ราย ส่วนใหญ่พบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ข้อมูล ณ วันที่ 9 สิงหาคม 2567 : จากข้อมูลของกองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค) สถานการณ์โรคเมลิออยด์ ในเขตสุขภาพที่ 6 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 31 กรกฎาคม 2567 พบผู้ป่วยโรคเมลิออยด์ จำนวน 168 ราย มีผู้เสียชีวิต 4 ราย ***ปัจจัยเสี่ยงจากการสัมผัสสิ่งแวดล้อม เช่น การทำเกษตรกรรม การดื่มน้ำธรรมชาติโดยไม่ได้ต้ม อีกทั้งมีความเสี่ยงจากภาวะแทรกซ้อนจากโรคประจำตัว รวมถึงภาวะติดเชื้อซ้ำมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ กลุ่มอายุที่พบสูงสุด คือ เป็นสัญชาติไทยทุกราย อายุเฉลี่ย 49 - 55 ปี พบเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

การป้องกันโรคเมลิออยด์ หรือโรคไข้ดิน ควรหลีกเลี่ยงการเดินลุยน้ำโคลนหรือแช่น้ำเป็นเวลานาน หากจำเป็นควรสวมรองเท้าบูทหรือถุงพลาสติกหุ้มรองเท้า เพื่อป้องกันไม่ให้เท้าสัมผัสน้ำโดยตรง หากมีบาดแผล ควรปิดด้วยพลาสติกกันน้ำ และอาบน้ำชำระร่างกายทันทีหลังจากทำงานหรือลุยน้ำ รวมถึงดื่มน้ำสะอาดหรือน้ำต้มสุกทุกครั้ง หากมีอาการไข้สูงเฉียบพลัน ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัว ให้รีบไปพบแพทย์ทันที และแจ้งประวัติการเดินทางน้ำให้แพทย์ทราบด้วย เพื่อที่แพทย์จะได้ตรวจวินิจฉัยและรักษาทันทีตามอาการและความรุนแรงของโรค สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สายด่วนกรมควบคุมโรคโทร.

1422

กรมควบคุมโรคห่วงใย อยากเห็นคนไทยมีสุขภาพดี

อ้างอิงข้อมูล โดย กลุ่มโรคติดต่อ สคร.6 ชลบุรี /กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค